

Broj :

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, svibanj 2008. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Ocjena sustava internih kontrola i upravljanja proračunom	4
2.1.	Prihodi koje ostvaruje Sud	4
2.2.	Proračun	5
2.3.	Izvršenje proračuna	5
III.	KORESPONDENCIJA	6

Privitak : Tablica 1 ' Izvršenje proračuna za 2007. godinu'.

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Na temelju Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Suda Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Sud), koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilance stanja, Posebnih pregleda uz Bilancu stanja i Analize izvršenja proračuna).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Suda odgovorno je za pripremu finansijskih izvješća, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sistema internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Sukladno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate izvršenja proračuna. Također, naša odgovornost je procijeniti primjenjuju li rukovoditelji institucije zakone i propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene i ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustave internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo izvršili sukladno Revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objava u finansijskim izvješćima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijska izvješća.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo nužnim za osiguravanje dostatnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena sukladno odobrenom proračunu i drugim propisima. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Sud je koristio usluge kolektivnog životnog osiguranja uposlenih za 2007. godinu na temelju ugovora koji je zaključen s Triglav osiguranjem, dobavljačem koji je izabran otvorenim postupkom. Ukupni troškovi osiguranja koji su ostvareni u 2007. iznosili su **6.740,00 KM** (detaljnije u točki 2.3.).

Po našem mišljenju:

Finansijska izvješća Suda za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. prosinca 2007. godine i sukladni su Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i Pravilniku o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Suda su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i u skladu su s relevantnim propisima, osim za efekte koji su iskazani u točki 1. gore .

Sarajevo, svibanj 2008. godine

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Osvrtom na preporuke revizije u Izvješću o reviziji za 2006. godinu, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u odgovoru o poduzetim aktivnostima, utvrdili smo da je Sud otklonio spomenute slabosti, ali da je potrebno i dalje unapređenje ovih segmenata poslovanja.

Realizirane preporuke:

- Sud je pokrenuo inicijativu da se sukladno točki 5. Odluke visokog predstavnika, izvrši upis prava vlasništva na zgradi i zemljištu u okviru kompleksa 'Ramiz Salčin' u Sarajevu u korist Bosne i Hercegovine.
- Sud je posvetio više pozornosti primjeni Zakona o javnim nabavama, uvažavajući preporuke revizije u dijelu tenderske dokumentacije, sklapanja ugovora i obveze slanja izvješća o postupku nabave Agenciji za javne nabave.

Aktivnosti koje su u tijeku:

- Sud je nastavio s aktivnostima na unapređenju sustava internih kontrola prema Vodiču za učinkovitu internu kontrolu i COSO modelu internih kontrola. Premda Pravilnik o internoj kontroli Suda ne sadržava svih pet komponenti, on ipak zadovoljava osnovna načela internih kontrola.

2. Ocjena sustava internih kontrola i upravljanja proračunom¹

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvalitete financijskog upravljanja u Sudu. Cilj ovih ispitivanja je bio uvjeriti se u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnja financijska izvješća, te je li financijsko upravljanje sukladno propisima.

2.1. Prihodi koje ostvaruje Sud

Jedan od elemenata kontrolnog okruženja je i definiranje odgovornosti i ovlasti pojedinih organizacijskih jedinica u komunikaciji s Odjelom za materijalno-financijske poslove. Ovdje prije svega mislimo na slabosti u dijelu komunikacija pisarnice i ovog odjela vezano za evidentiranje i praćenje 'vlastitih prihoda'. Naime, prihodi Suda koji se naplaćuju preko JRT zavode se (evidentiraju) u pisarni Odjela I, II i III Kaznenog i Apelacijskog odjela. Iz razgovora s odgovornim osobama nismo se mogli uvjeriti da Sud ima popis predmeta u kojima je odredio da troškove kaznenog postupka snosi osuđena osoba, te da za takve predmete ima datum pravosnažnosti presude i trenutno stanje u odnosu na naplatu troškova. Isto tako nismo se uvjerili da Sud prati i redovito sravnjava uplaćene prihode po navedenim predmetima s Ministarstvom financija i trezora BiH, koje je i mjerodavno za prikupljanje i evidentiranje prihoda. Iz naprijed navedenog se vidi kako Sud nema evidenciju o stvarno nenaplaćenim potraživanjima po okončanim predmetima.

Odgovornost za uspostavljanje sustava internih kontrola vezana je za rukovodstvo Suda, s obzirom da će uvođenje sustava internih kontrola koji se temelji na modelu od pet komponenti (COSO model) najviše koristiti rukovodstvu. Takav sustav osigurat će (u razumnoj mjeri) zaštitu poslovanja od eventualnih prijevara, grešaka ili zloupotreba.

¹ Sukladno članku 13. stavak 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvješćuje o uočenim slabostima.

Preporuka

Sud treba, bez odlaganja, unaprijediti sustav internih kontrola sukladno Vodiču za učinkovite interne kontrole i COSO modelom sustava internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka i zloporaba u poslovanju Suda.

Sud treba uspostaviti učinkovite kontrole s aspekta sveobuhvatnosti prikupljanja i kontrole prihoda koje ostvaruje Sud, a koji se realiziraju putem Jedinstvenog računa trezora, te od Ministarstva financija i trezora BiH tražiti jasnu instrukciju vezano za evidentiranje, praćenje i sravnjenje ovih prihoda.

2.2. Proračun

Proračun Suda za 2007. godinu odobren je u iznosu od 8.162.029,00 KM, a realiziran u iznosu od 7.482.880,00 KM, što je 91,68% u odnosu na odobreni proračun. Premda nije bilo značajnih odstupanja od odobrenog i izvršenog proračuna, analizom proračuna smo se uvjerali da pojedine proračunske pozicije imaju nizak postotak realizacije u odnosu na traženi i odobreni proračun. Proračun je planiran i odobren na bazi 165 uposlenih, a ostvaren sa 150 uposlenih (broj uposlenih s 31.12.2007. godine), što je jedan od razloga da je u Sudu ostalo rezerviranih, a neutrošenih 679.149 KM proračunskih sredstava.

Slabost sustava internih kontrola ovog procesa ogleda se u nedovoljno učinkovitom korištenju–rezerviranju proračunskih sredstava, jer se rezervira više sredstava nego što je to potrebno za normalno funkcioniranje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija Suda, a s druge strane, postoji realna mogućnost da zbog nedostatka sredstava u drugim institucijama ostaju značajni projekti koji nisu mogli biti planirani niti realizirani u tekućoj godini.

Preporuka

Sačiniti analizu planiranog i izvršenog proračuna po pojedinim proračunskim stavkama, te procijeniti optimalan broj izvršitelja i realan iznos potrebnih sredstava. Sud također treba pratiti dinamiku izvršenja proračuna te u slučaju stvaranja rezervi u proračunu izvijestiti Ministarstvo financija i trezora o eventualnoj preraspodjeli sredstava na korisnike proračuna kojima proračun može biti nedostatan.

2.3. Izvršenje proračuna/rashodi

Troškovi osiguranja: Sud je koristio usluge kolektivnog životnog osiguranja uposlenih za 2007. godinu na temelju ugovora koji je zaključen s Triglav osiguranjem, dobavljačem koji je izabran otvorenim postupkom. Ukupni troškovi osiguranja koji su ostvareni u 2007. godini iznosili su **6.740,00 KM**.

Smatramo kako se osiguranje zaposlenih nije moglo realizovati iz proračunskih sredstava s obzirom da takva mogućnost nije bila predviđena instrukcijama Ministarstva financija i trezora BiH o planiranju proračuna za 2007. godinu, a dovodi u pitanje i konačnu namjenu ovih sredstava.

Preporuka:

Sud treba obustaviti plaćanja po temelju kolektivnog životnog osiguranja ili u dogovoru s osiguravajućom kućom nastaviti realizaciju ugovora obustavama iz plaća osoba zainteresiranih za ovaj način osiguranja.

III. KORESPONDENCIJA

Sudu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Sud nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji. Po toj osnovi ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Sarajevo, svibanj 2008. godine

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

M.P.

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego